

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

17 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența:

Președinte – Țurcan Anatolie,
Judecători – Daguța Sergiu și Roic-Botezatu Lilia,

a judecat, fără citarea părților, recursurile declarate de avocații Fetcu Andrian și Caisîn Valentin, în numele inculpaților, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2022, în cauza penală în privința inculpaților

Ahmedulaev Șahban xxxxxx;

Bugăiescu Vitalii xxxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 06.03.2017 – 20.07.2018;
Instanța de apel: 11.02.2019 – 16.07.2020;
Instanța de recurs: 16.09.2020 – 17.11.2020;
Instanța de apel: 28.12.2020 – 29.09.2022;
Instanța de recurs: 30.03.2023 – 17.04.2024.

Asupra recursurilor menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 30 iulie 2018, Ahmedulaev Șahban și Bugăiescu Vitalii au fost achitați de sub învinuirea săvârșirii infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal, din motivul lipsei elementelor constitutive ale infracțiunii.

Ahmedulaev Șahban a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, la 2 ani închisoare, în penitenciar de tip semiînchis, cu executarea începând de la reținere.

Bugăiescu Vitalii a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, la 2 ani închisoare.

În temeiul art.90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat, pentru o perioadă de probațiune de 2 ani.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și Roman Andrei, însă în privința lui hotărârile judecătorești nu se contestă.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat că, la data de 04 iulie 2015, în jurul orei 03.00, inculpații Ahmedulaev Șahban, Bugăiescu Vitalii și Roman Andrei, în apropierea blocului locativ de pe xxxxxx, xxxxxx, în rezultatul unei intenții apărute spontan, încalcând grosolan ordinea publică și exprimând o vădită lipsa de respect față de societate, s-au apropiat de partea vătămată Aftinescu Liviu și, după un schimb de replici, conștientizând ilegalitatea acțiunilor și dorind survenirea urmărilor, Bugăiescu Vitalii i-a aplicat prima lovitură în regiunea feței lui Aftinescu Liviu, în vederea paralizării rezistenței părții vătămate, după care ultimul a căzut jos.

Ulterior, Ahmedulaev Șahban, împreună cu Bugăiescu Vitalii și Roman Andrei i-au aplicat mai multe lovituri cu mâinile și picioarele peste diferite părți ale corpului, fiindu-i aplicată și o lovitură în regiunea capului cu o sticlă de bere, acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc *printr-un cinism și obrăznicie deosebită*, cauzându-i părții vătămate Aftinescu Liviu, conform raportului de expertiză medicală nr.2011/D din 24.08.2015, traumă craniu-cerebrală închisă, manifestată prin comoție cerebrală, plăgi contuze la nivelul capului, hemoragie subconjunctivă în segmentul lateral sclera ochiului drept, echimoză la nivelul cutiei toracice pe stânga, excoriație la nivelul procesului mastoidian pe dreapta, cotului stâng și genunchiului drept, care condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare ușoară.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanța a reținut, în drept, că faptele inculpaților Ahmedulaev Șahban și Bugăiescu Vitalii întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal - huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, săvârșit de trei persoane.

Totodată, potrivit rechizitoriului, Ahmedulaev Șahban și Bugăiescu Vitalii sunt învinuiți că, în aceleași împrejurări, la data de 04 iulie 2015, în jurul orei 03.00, aflându-se în apropierea blocului locativ de pe xxxxxx, xxxxxx, în rezultatul unei intenții apărute spontan, urmărind sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, s-au apropiat de partea vătămată Aftinescu Liviu, unde, conștientizând ilegalitatea acțiunilor și dorind survenirea urmărilor, Ahmedulaev Șahban în mod deschis a smuls din mâinile părții vătămate Aftinescu Liviu telefonul mobil de model „Samsung” în valoare de 300 lei în interiorul căruia era cartela SIM 069344338, după care Bugăiescu Vitalii i-a aplicat prima lovitură în regiunea feței lui Aftinescu Liviu în vederea paralizării rezistenței părții vătămate, în rezultatul cărui fapt, părții vătămate Aftinescu Liviu i-a fost cauzat un prejudiciu material în valoare de 300 lei.

Inculpații au fost învinuiți în comiterea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal - jaf, adică sustragerea deschisă a bunurilor altor persoane, săvârșit de două persoane, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața persoanei.

Însă, în lipsa constatării în acțiunile inculpaților a componentei infracțiunii de jaf, a fost dispusă achitarea acestora.

3. **Procurorul** a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpații să fie recunoscuți vinovați și condamnați în baza art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal la 5 ani închisoare, fără amendă.

În motivarea apelului a indicat că:

- argumentele instanței de fond, reținute în sentința de achitare, sunt eronate și lipsite de suport probator. Contrar celor invocate în sentință, vinovăția inculpaților de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. b) Cod penal a fost dovedită pe deplin, iar instanța de fond a ignorat faptul că inculpatul Ahmedulaev Șahban i-a smuls părții vătămate telefonul din mână și l-a indus în eroare că i-l restituie, cu intenția de a-i sustrage atenția, pentru a-l lovi în regiunea feței;

- instanța de fond nu a luat în considerație faptul că inculpații au avut intenția directă de a deposeda partea vătămată de telefonul mobil, fiind sustras din mâna ultimului. Deci, inculpații au avut posibilitatea reală de a se folosi de bunul sustras;

- în cazul modalității agravate a jafului de la lit. e) alin.(2) art.187 Cod penal, violența nepericuloasă pentru viața sau sănătatea persoanei ori amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe îndeplinește, în cadrul faptei prejudiciabile, rolul de acțiune adiacentă. Nu contează când a fost săvârșită acțiunea adiacentă - până la deposedarea de bunuri, concomitent cu aceasta sau nemijlocit după deposedare (dar până la consumarea sustragerii). Este important ca în toate aceste ipoteze acțiunea adiacentă să fie săvârșită în scopul de a facilita săvârșirea acțiunii principale - sustragerii sau de a reține la făptuitor bunurile de care a fost deposedată victima. Realizarea scopurilor date se poate exprima prin preîntâmpinarea rezistenței posibile din partea victimei sau prin suprimarea ori înfrângerea rezistenței care a început să fie opusă;

- la adoptarea sentinței de achitare a inculpaților, prima instanță nu a analizat probele prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, deoarece totalitatea probelor menționate demonstrează că aceștia au comis infracțiunea prevăzută de art.187 alin.(2) lit. b) și c) Cod penal.

3.1. Avocatul Caisîn Valentin a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpații să fie trași la răspundere contravențională în baza art.78 alin.(2) Cod contravențional, cu încetarea procesului contravențional în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

În motivarea apelului a invocat că:

- probele administrate în susținerea învinuirii aduse în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal nu sunt suficiente pentru a concluziona asupra vinovăției, ele fiind greșit apreciate, iar sentința de condamnare este bazată exclusiv pe relatările părții vătămate, care sunt contradictorii și neconfirmate prin date verosimile și concludente;

- deși partea vătămată a menționat că, la fața locului s-au aflat cu mai multe persoane, nici una dintre ele nu a fost audiată. Or, însăși Aftinescu Liviu a relatat că cearta a început între Ina și inculpați, iar organul de urmărire penală nu a depus diligența necesară pentru a fi audiată persoana respectivă;

- între inculpați și partea vătămată a avut loc un schimb de lovituri. Însăși Aftinescu Liviu a relatat că au început să se lovească unul pe altul, iar altercațiile au urmat după ce acesta s-a implicat în cearta între Ina și inculpați; nu s-a demonstrat că inculpații au întreprins acțiuni îndreptate spre încălcarea ordinii publice, totodată, fiind stabilit că Aftinescu Liviu l-a lovit primul pe Bugăiescu Vitalii;

- acțiunile inculpaților întrunesc elementele contravenției prevăzute de art.78 alin.(2) Cod contravențional - vătămarea intenționată ușoară a integrității corporale, aplicarea de lovituri, procesul penal urmând a fi încetat cu atragerea lor la răspundere

contravențională.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 iulie 2020, apelul procurorului a fost respins ca nefondat, a fost admis apelul avocatului, casată parțial sentința în privința lui Bugăiescu Vitalii și pronunțată o nouă hotărâre prin care procesul penal pornit în privința acestuia, în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, a fost încetat în baza art.60 alin.(1) lit. b) Cod penal și art.391 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut că argumentele apelanților sub aspectul legalității și temeiniciei sentinței sunt nefondate, or, prima instanță corect a apreciat probele administrate și corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, just ajungând la concluzia că inculpații au săvârșit infracțiunea prevăzută de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, fiind întemeiată și soluția privind achitarea acestora de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute la art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal.

Totodată, procesul penal pornit în privința în privința lui Bugăiescu Vitalii, în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, a fost încetat în legătură cu expirarea termenului de prescripție, deoarece din data comiterii infracțiunii s-au scurs 5 ani. Însă, instanța de apel a conchis că, această procedură nu este aplicabilă și în cazul lui Ahmedulaev Șahban, acesta fiind anunțat în căutare și intentat dosar de căutare, curgerea prescripție fiind suspendată.

5. **Procurorul** a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

În motivarea recursului a menționat că, instanțele greșit au apreciat că în acțiunile inculpaților lipsesc elementele constitutive ale componentei de infracțiune prevăzută de art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal, iar instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzării.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 17 noiembrie 2021, recursul a fost admis, casată total decizia în privința lui Ahmedulaev Șahban și Bugăiescu Vitalii și dispusă rejudecarea cauzei, în aceeași instanță de apel.

În motivarea soluției adoptate, instanța de recurs ordinar a constatat că, instanța de apel a încălcat prevederile art.414 alin.(2) și (6) Cod de procedură penală, punând la baza deciziei adoptate declarațiile inculpaților Bugăiescu Vitalii și Roman Andrei date în instanța de fond, care nu au fost consemnate în procesul-verbal al ședinței de judecată.

La fel, potrivit declarațiilor inculpatului Bugăiescu Vitalii, făcute în instanța de apel, audierea acestuia a fost una formală, această probă conținând date de ordin general. Mai mult, inculpatul a fost cercetat, în linii generale, doar referitor la învinuirea în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, iar asupra învinuirii aduse în baza art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal, acesta nu a fost audiat.

Instanța de apel a dispus examinarea cauzei în lipsa părții vătămate fără a-și motiva decizia, iar în cazul în care au fost contestate declarațiile acesteia, iar apărarea pledând pentru prezența lui Aftinescu Liviu în ședința de judecată, această soluție nu poate fi apreciată în sensul respectării condiției de motivare impusă de art.6 CEDO.

Soluția de menținere a sentinței, în partea constatării nevinovăției pe capătul de acuzare în baza art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal, este una abstractă și

nemotivată, deoarece la baza acesteia nu au fost puse probele administrate, în coroborare, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității. Instanța de apel nu și-a motivat concluziile, preluându-le pe ale primei instanțe, nefiind argumentat nici dezacordul cu aprecierea probelor de către procuror și concluzia că inculpații nu au avut scop de cupiditate, faptele lor fiind îndreptate spre folosință temporară a lucrurilor părții vătămate.

Pe lângă aceasta, partea descriptivă a sentinței conține o motivare contradictorie în susținerea soluției de achitare pe capătul de acuzare în baza art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal, iar această eroare nu a fost înlăturată de instanța de apel.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2022, apelul avocatului a fost respins ca nefondat, a fost admis apelul procurorului, casată parțial sentința în privința lui Ahmedulaev Șahban și Bugăiescu Vitalii, în latura penală, inclusiv din oficiu, în temeiul art.409 alin.(2) **Cod penal** și pronunțată în această parte o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

Ahmedulaev Șahban a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal la 5 ani închisoare, fără amendă.

În temeiul art.84 alin.(1) Cod penal prin cumul parțial al pedepselor aplicate i s-a stabilit lui Ahmedulaev Șahban pedeapsă definitivă de 5 ani 6 luni închisoare, fără amendă, în penitenciar de tip semiînchis, cu executarea din momentul reținerii.

Bugăiescu Vitalii, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal a fost liberat de pedeapsa penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de atragere la răspundere penală.

Bugăiescu Vitalii a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal la 5 ani închisoare, fără amendă în penitenciar de tip semiînchis, cu executarea din momentul reținerii.

În rest, sentința a fost menținută.

Fiind prezentate probe că, inculpatul Ahmedulaev Șahban a renunțat în mod expres la exercitarea dreptului de a apărea în fața instanței și de a se apăra personal, precum și faptul că acesta se sustrage de la prezența în judecată, prin încheierea din 09.02.2018 fiind anunțat în căutare, instanța de apel a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia - în temeiul art.321 alin.(1) pct. 1) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a concluzionat că, deși inculpații Ahmedulaev Șahban și Bugăiescu Vitalii nu au recunoscut vinovăția în comiterea faptelor prevăzute de art.287 alin.(2) lit. b), 187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal, vina acestora a fost confirmată prin probele administrate, cercetate și verificate în instanța de apel, și anume, declarațiile date în instanțele de fond și de apel ale părții vătămate Aftinescu Liviu și ale martorului Moraru Elena, procesul-verbal de cercetare la fața locului din 04.07.2015; raportul de expertiză medico-legală nr.2011/D din 24.08.2015, în privința lui Aftinescu Liviu; procesele-verbale de confruntare dintre partea vătămată Aftinescu Liviu și bănușii Bugăiescu Vitalii, Ahmedulaev Șahban, Roman Andrei; procesul-verbal de examinare a descifrărilor convorbirilor telefonice.

Astfel, fiind apreciate circumstanțele cauzei, în raport cu elementele constitutive ale componenței de infracțiune prevăzută la art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, se atestă că, acțiunile inculpaților întrunesc elementele infracțiunii incriminate, fiind demonstrată vinovăția lor în săvârșirea huliganismului - acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, săvârșită de trei persoane.

Inclusiv, instanța de apel a considerat ca fiind neîntemeiate alegațiile apărării privind recalificarea acțiunilor inculpaților în baza art.78 Cod contravențional, or a fost probat că aceștia au încălcat grosolan ordinea publică prin aplicarea violenței asupra părții vătămate, în loc public, iar modalitatea desfășurării acțiunilor huliganice însoțite de încălcarea grosolană a ordinii publice, *cinism și obrăznicie deosebită* depășește esențial limitele caracteristice acțiunilor persoanei sub aspect contravențional.

Totodată, prima instanță eronat a decis achitarea inculpaților de sub învinuirea săvârșirii infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. b), e) din Cod penal, din motivul lipsei elementelor constitutive ale infracțiunii, formulând concluzii contradictorii în această parte.

Instanța de apel a constatat că, aflându-se în apropierea blocului locativ din xxxxxx, xxxxxx, inculpații Ahmedulaev Șahban și Bugăiescu Vitalii, în aceleași împrejurări, la data de 04 iulie 2015, în jurul orei 03.00, în rezultatul unei intenții apărute spontan, urmărind sustragerea în mod deschis a bunurilor altei persoane, s-au apropiat de partea vătămată Aftinescu Liviu Valeriu, unde conștientizând ilegalitatea acțiunilor și dorind survenirea urmărilor, Ahmedulaev Șahban, în mod deschis, a smuls din mâinile părții vătămate Aftinescu Liviu telefonul mobil de model „Samsung” în valoare de 300 lei, în interiorul căruia era introdusă SIM 069344338, după care Bugăiescu Vitalii i-a aplicat prima lovitură în regiunea feței lui Aftinescu Liviu în vederea paralizării rezistenței părții vătămate, în rezultatul cărui fapt, părții vătămate Aftinescu Liviu i-a fost cauzat un prejudiciu material în valoare de 300 lei.

Acțiunile intenționate ale inculpaților au fost încadrate în baza art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal - jaf, adică sustragere deschisă a bunurilor altor persoane, săvârșit de două persoane, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața persoanei.

Apreciind probele administrate, cu respectarea prevederilor art.art.24 alin.(3), 314 alin.(1), (3), 101 alin.(1), (4) Cod de procedură penală, instanța de apel a considerat că, prin totalitatea acestora, se confirmă prezența în acțiunile inculpaților a elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute la art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal fiind demonstrată vinovăția acestora.

În speță, prezența laturii obiective a fost demonstrată prin acțiunile inculpaților, care au conștientizat că sustrag în mod deschis bunul - telefonul mobil, ce aparținea părții vătămate Aftinescu Liviu, iar faptul luării ilegale și gratuite a bunului ce nu le aparținea rezultă din declarațiile părții vătămate și ale martorului Moraru Elena.

Astfel, partea vătămată Aftinescu Liviu a declarat că „...a scos telefonul mobil și a apelat la 902, deoarece a observat că băieții erau cam agitați și au plan de a sări la bătaie. Atunci când a sunat la 902, Ahmedulaev, aflându-se în partea stângă, i-a luat telefonul din mână și a întrebat: ”cui vrei să-i suni?” El a răspuns că vrea să sune la poliție, pentru ajutor. ... Vitalie i-a aplicat o lovitură peste față. El l-a întrebat „pentru ce?”. A observat că iar dorește să-l lovească și a început să se apere. ... au început să se lovească unul pe altul și careva dintre ei l-a lovit cu o sticlă de bere la cap. Atunci a căzut jos. A încercat să se ridice, dar băieții îl loveau în continuu cu picioarele. Ulterior, s-a ridicat și a fugit spre sectorul de poliție nr.3 ... I-a fost luat un telefon mobil de model Samsung, la prețul de 300 lei. ...telefonul său a fost luat de către Ahmedulaev, pe urmă nu a mai văzut telefonul...”.

Declarațiile părții vătămate coroborează cu ale martorului Moraru Elena, care a relatat că, a doua zi, Ina i-a comunicat că Liviu a fost bătut și acestuia i s-a furat scurta din piele, telefonul și bani.

Deși instanța de fond a apreciat critic declarațiile menționate, instanța de apel atestă că acestea au fost consecvente în cadrul urmăririi penale și pe parcursul examinării cauzei, nefiind constatăte temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea lor. Dimpotrivă, circumstanțele descrise de partea vătămată și martor au fost confirmate și de inculpați, ei negând doar sustragerea telefonului mobil în scop de cupiditate, cu aplicarea loviturilor părții vătămate.

Totodată, aplicarea loviturilor de către inculpați se confirmă prin concluziile din raportul de expertiză medico-legală nr.2011/D din 24.08.2015, conform căruia lui Aftinescu Liviu i-a fost cauzată vătămare ușoară, inclusiv acest fapt rezultă din declarațiile părții vătămate și ale martorului Moraru Elena.

Cu referire la circumstanța agravantă prevăzută la lit. e) alin.(2) art.187 Cod penal, prin violență nepericuloasă pentru viața sau sănătatea persoanei se înțelege fie cauzarea intenționată a leziunilor corporale, care nu a avut drept urmare o dereglare de scurtă durată a sănătății sau o pierdere neînsemnată, dar stabilă, a capacității de muncă, fie aplicarea intenționată a loviturilor sau săvârșirea altor acțiuni violente care au cauzat o durere fizică, dacă aceste nu au creat pericol pentru viața sau sănătatea victimei. În același timp, în cazul modalității agravante a jafului de la lit. e), violența nepericuloasă pentru viața sau sănătatea persoanei ori amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe îndeplinește, în cadrul faptei prejudiciabile, rolul de acțiune adiacentă. Nu contează când a fost săvârșită acțiunea adiacentă - până la deposedarea de bunuri, concomitent cu aceasta sau nemijlocit după deposedare (dar până la consumarea sustragerii). Este important ca în toate aceste ipoteze acțiunea adiacentă să fie săvârșită în scopul de a facilita săvârșirea acțiunii principale - sustragerii - sau de a reține la făptuitor bunurile de care a fost deposedat victima. Realizarea scopurilor date se pot exprima prin preîntâmpinarea rezistenței posibile din partea victimei sau prin suprimarea ori înfrângerea rezistenței care a început să fie opusă.

Or, aplicarea intenționată a loviturilor care au cauzat o durere fizică și vătămare corporală neînsemnată, a fost demonstrată prin probele menționate supra.

De altfel, însăși faptul luării deschise a telefonului mobil, era suficient pentru calificarea acțiunilor acestora în baza art.187 Cod penal, deci partea vătămată nu putea avea interes de a face declarații false cu privire la sustragerea telefonului mobil în circumstanțele descrise.

Mai mult, instanța de fond a reținut că, partea vătămată a fost deposedat ilegal de telefonul mobil, excluzând scopul de cupiditate. Însă, prima instanță nu s-a expus asupra faptului că, după deposedarea de telefonul mobil, partea vătămată nu a mai intrat în drepturi asupra bunului său, el fiind agresat fizic de către inculpați. Or, continuarea aplicării violenței, după deposedarea de bun, a avut scopul reținerii la făptuitori a bunului sustras, partea vătămată indicând că întâi a fost deposedat de bun și, după îndemnul lui Ahmedulaev Șahban de a-și lua bunul, a început a fi bătut cu mâinile, apoi cu o sticlă în cap. Când se afla la pământ, a fost bătut și cu picioarele, neputând intra în drepturi asupra propriului bun. La fel, inculpații, intrând în posesia bunului părții vătămate, au părăsit locul faptei, dar înainte de aceasta i-au mai aplicat lovituri lui Aftinescu Liviu, împrejurări ce confirmă prezența în acțiunile acestora a laturii subiective a infracțiunii de jaf.

Instanța de apel a apreciat afirmațiile avocatului privind nevinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal ca fiind o opinie fără motivare plauzibilă, confirmând-u-se pe deplin prezența în acțiunile inculpaților a elementelor constitutive ale infracțiunii incriminate și vinovăția în comiterea faptelor.

La stabilirea pedepsei inculpatului Ahmedulaev Șahban, instanța de apel a ținut cont de prevederile art.art.6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78, 84 alin.(1) Cod penal, că acesta a comis cu intenție o infracțiune mai puțin gravă și una gravă, nu are antecedente penale, că nu au fost stabilite circumstanțe agravante, ca circumstanță atenuantă fiind reținută săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave, precum și faptul că s-a sustras de la prezentarea în fața instanței, împiedicând buna desfășurare a procesului penal și fiind anunțat în căutare.

În aceste împrejurări, corectarea și reeducarea lui este posibilă cu aplicarea unei pedepse cu 2 ani închisoare în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal și 5 ani închisoare pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal, în temeiul art.84 alin.(1) Cod penal, fiind condamnat la 5 ani și 6 luni închisoare, pedeapsa aplicată fiind echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societății, perturbate prin infracțiunea comisă de către inculpat, precum și aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul în contextul gradului de pericol social a faptei comise de inculpat, cât și personalitatea acestuia.

La stabilirea pedepsei inculpatului Bugăiescu Vitalii, instanța de apel a reținut aceleași împrejurări de fapt și prevederi legale, pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal, aplicându-i pedeapsa cu 5 ani închisoare, apreciind-o ca fiind legală, întemeiată și echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei.

Totodată, instanța de apel a dispus liberarea de pedeapsă penală a inculpatului Bugăiescu Vitalii pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute la art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, pe motivul expirării termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere penală.

Conform art.16 Cod penal, infracțiunea prevăzută la art.287 alin.(2) Cod penal este una puțin gravă, iar potrivit art.60 alin.(1) lit. b) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave.

Inculpatul a comis infracțiunea la 04.07.2015, respectiv, din momentul săvârșirii faptei și până la data pronunțării deciziei au trecut mai mult de 5 ani, termenul prescripției nefiind suspendat.

8. Avocatul Fetcu Andrian, în numele inculpaților, invocând temeiurile prevăzute la art.427 Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel și solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

În motivarea recursului menționează că:

- sentința primei instanțe este legală și întemeiată, la etapa rejudecării, instanța de apel urmând să înlăture doar greșelile admise, descrise și relevate în decizia instanței de recurs, fondul cauzei și încadrarea juridică a acțiunilor inculpaților fiind soluționate corect;

- instanța de recurs a impus: 1) exigența de a audia inculpatul Bugăiescu Vitalii în instanța de apel; 2) audierea detaliată a inculpatul Bugăiescu Vitalii referitor la învinuirea adusă în baza art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal; 3) examinarea în

instanța de apel conform regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță în prezența inculpatului Ahmedulaev Şahban și a părții vătămate Aftinescu Liviu; 4) motivarea în suficientă măsură sub aspectele pertinentei, concludenței și utilității a soluției de menținere a sentinței, în partea constatării nevinovăției pe capătul de acuzare adus în baza art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal; 5) aprecierea încadrării sub aspectul prevederilor art.390 alin.(1) pct. 1) sau pct. 3) Cod de procedură penală a soluției de achitare a lui Ahmedulaev Şahban în baza art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal;

- instanța de apel a ținut cont de indicațiile instanței de recurs, însă a abordat și interpretat greșit faptul că instanța de fond neîntemeiat a dispus achitarea inculpaților pe capătul de acuzare prevăzut de art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal;

- în situația în care instanța de recurs a atras atenție că soluția de menținere a achitării este una abstractă și nemotivată, lipsind o motivare a concluziilor în acest sens, cu expunerea asupra probelor aduse în sprijinul învinuirii, instanței de apel nu i s-a cerut recunoașterea vinovăției inculpaților pe art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal, ci anume motivarea corespunzătoare și necesară a concluziei de nevinovăție pe acest capăt de acuzare;

- la capitolul analizei probelor, instanța de apel practic a copiat argumentele expuse de acuzare împotriva concluziilor primei instanțe, nu a venit cu raționamente proprii și nu a exclus ipoteza că deposedarea de telefon urmată de violență și netransmiterea ulterioară a acestuia părții vătămate a fost pentru ca acesta să nu aibă posibilitatea de a sesiza organele de poliție imediat după epuizarea incidentului;

- instanța de apel a considerat că, aplicarea violenței fizice se confirmă și prin declarațiile părții vătămate Aftinescu Liviu și ale martorului Moraru Elena, însă a ezitat să se expună în decizie asupra poziției inculpaților, iar în aceste circumstanțe se impune chestiunea cu referință la prezența imparțialității, obiectivității, mult aspectualității cercetării probelor;

- declarațiile martorului Moraru Elena sunt indirecte, aceasta relatând împrejurări cunoscute din auzite ”... a fost sunată de către Ina, care i-a comunicat că Liviu a fost bătut și că acestuia i s-a furat scurta din piele, telefonul și careva bani.”;

- pedeapsa aplicată lui Ahmedulaev Şahban este neechitabilă în raport cu unul din coparticipanți, doar pe motiv că aceasta nu s-a prezentat în instanța de judecată, împrejurări care nu constituie o faptă condamnabilă sau circumstanță agravantă, iar această disproporție de sancțiuni este nejustificată. Inclusiv, pe art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, în privința inculpatului sunt aplicabile prevederile Legii cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova;

- pedeapsa aplicată lui Bugăiescu Vitalii este neechitabilă prin prisma gradului de pericol social al infracțiunii incriminate;

- în dispozitivul deciziei, instanța de apel a dispus *casarea parțială a sentinței, ... inclusiv din oficiu, în temeiul art.409 alin.(2) Cod penal...*, or, asemenea normă de drept nu există;

- potrivit dispozitivului deciziei, în privința lui Ahmedulaev Şahban, ”... pedepsele cumulate parțial în temeiul art.84 alin.1 Cod penal...”, nefiind clar care pedepse se cumulează, în partea dispozitivă fiind indicată doar pedeapsa pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal.

8.1. Avocatul Caisîn Valentin, în numele inculpaților, invocând temeiurile prevăzute la art.427 alin.(1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, contestă cu recurs

ordinar decizia instanței de apel și solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

În motivarea recursului invocă faptul că:

- decizia pronunțată este neîntemeiată și ilegală, iar instanța de apel nu a întreprins măsurile necesare pentru ca argumentele apărării să fie auzite, cercetate și apreciate la justa lor valoare, astfel că toate elementele de fapt să aibă o relevanță juridică, iar prin această inactivitate a provocat o stare de neclaritate cu privire la soluția adoptată, criteriile invocate de către instanța de apel referitor la probele aduse, fiind expuse deficitar și selectiv preluate din soluția instanței de fond;

- au fost aplicate incorect prevederile art.84 alin.(1) Cod penal, potrivit dispozitivului deciziei fiind *casată sentința parțial în latura penală în privința inculpaților, inclusiv din oficiu, în temeiul art.409 alin.(2) Cod penal și pronunțată în această parte o nouă hotărâre*, prin care Ahmedulaev Șahban a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal, la 5 ani închisoare, însă instanța de apel nu s-a expus asupra art.287 Cod penal;

- conform art.84 alin.(1) Cod penal, stabilirea pedepsei pentru concurs de infracțiuni este posibilă doar în cazul în care instanța de judecată pronunță pedeapsa pentru fiecare infracțiune aparte;

- în partea aplicării prevederilor art.84 alin.(1) Cod penal în privința lui Ahmedulaev Șahban, dispozitivul deciziei contrazice motivarea. Or, în partea motivată a deciziei, pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute la art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, i-a fost aplicată pedeapsa cu închisoare pe un termen de 2 ani, iar în dispozitivul deciziei, instanța de apel nu a indicat nici faptul că Ahmedulaev Șahban se recunoaște vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal și nici pedeapsa pentru această infracțiune;

- soluția instanței de apel contravine circumstanțelor cauzei și probelor administrate, precum și nu corespunde cerințelor din art.414 Cod de procedură penală, fiind admise erori de drept care nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs;

- decizia instanței de apel nu cuprinde soluția în vederea descrierii faptei criminale, considerate ca fiind dovedită, respectiv, circumstanțe în care, instanța de apel și, ulterior, instanța de recurs nu pot din punct de vedere procesual să verifice probatoriul în cauză, să examineze și să se pronunțe asupra motivelor invocate de apelant sau de recurent;

- instanța de apel nu a verificat toate aspectele învinuirii, iar probele nu au fost minuțios analizate. La fel, nu a fost descris în mod explicit - din care considerente probele administrate dovedesc în acțiunile inculpaților fapta prevăzută la art.187 alin.(2) lit. b) și e) Cod penal, or, aceleași probe au fost puse la baza condamnării pe art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal;

- decizia instanței de apel nu este întemeiată din punct de vedere juridic, concluziile nefiind expuse într-o consecutivitate logică strictă, motivarea deciziei este una sumară și incompletă, nefiind reținute circumstanțele de fapt și de drept, nefiind evaluate și analizate în mod concret toate probele administrate în vederea aflării adevărului, inclusiv nefiind constatată în parte forma vinovăției inculpatului, sub aspectul infracțiunii, pentru care Ahmedulaev Șahban și Bugăiescu Vitalii au fost condamnați, iar temeiurile de fapt și de drept reținute de către instanța de apel nu coroborează cu motivele adoptării acestei soluții;

- pe capătul de învinuire în baza art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal, instanța

de apel a redat depozițiile părții vătămate Aftinescu Liviu că *Ahmedulaev se afla în partea stângă, în centru se afla Andrei...*, astfel, comiterea faptei încriminate lui Ahmedulaev Șahban și Bugăiescu Vitalii a avut loc cu participarea lui Roman Andrei, care stătea în centru. Însă, potrivit rechizitoriului lui Roman Andrei nu i-a fost incriminată comiterea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. b) și e) Cod penal, fiind învinuit doar în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal;

- la audierea părții vătămate Aftinescu Liviu au fost admise încălcări grave, fiind respinsă cererea apărării privind audierea acestuia în prezenta inculpatului Bugăiescu Vitalii, care se afla în țară, apărarea fiind lipsită de posibilitatea de a-și apăra efectiv drepturile în ședința de judecată;

- soluția primei instanțe de achitare a inculpaților de sub învinuirea săvârșirii infracțiunii prevăzute la art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii este corectă și întemeiată legal, or, din explicațiile părții vătămate rezultă că Ahmedulaev Șahban a smuls telefonul pentru a preveni apelul către poliție și nu a urmărit scopul de cupiditate. Ulterior, Aftinescu Liviu, după un schimb de lovituri, a fugit spre sectorul de poliție, iar Bugăiescu Vitalii a alergat după el;

- conform Hotărârii Plenului CSJ nr.23 din 28 iunie 2004 cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor, în cazurile în care luarea ilegală și gratuită a bunurilor din posesia altuia a fost săvârșită în cadrul huliganismului este necesar de stabilit care a fost intenția (scopul) luării de către făptuitor a bunurilor respective. Dacă făptuitorul a urmărit scopul egoist de acaparare, atunci cele săvârșite trebuie calificate prin concurs, ca infracțiune contra patrimoniului și ca huliganism;

- inculpatul Bugăiescu Vitalii nu a urmărit scopul de sustragere a telefonului, iar inculpatul Ahmedulaev Șahban, nu a urmărit scop acaparator, de cupiditate, or, însăși partea vătămată a relatat că, ulterior, Ahmedulaev Șahban i-a întors înapoi telefonul;

- declarațiile martorului Moraru Elena urmau a fi respinse, din motiv că aceasta nu a fost prezentă la fața locului, în momentul conflictului;

- în acțiunile inculpaților nu există nici componenta de infracțiune prevăzută de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, fiind stabilit că inculpații s-au certat cu persoana pe nume Ina, iar partea vătămată s-a implicat în acea ceartă. Deci, inculpații nu au întreprins acțiuni îndreptate spre încălcarea ordinii publice. Loviturile aplicate de inculpați nu sunt demonstrate prin probe pertinente și concludente, iar altercațiile au urmat după ce Aftinescu Liviu s-a implicat în cearta între Ina și inculpați, acesta l-a lovit primul pe Bugăiescu Vitalii;

- instanța de judecată a apreciat greșit probele, faptele și circumstanțele cauzei, fiind evidentă neconcordanța probelor cu starea de fapt constatată de instanță;

- sentința de condamnare a inculpaților a fost pronunțată de instanța de apel în lipsa constatării, descrierii și probării acțiunilor acestora, inclusiv fiind încălcat principiul contradictorialității în procesul penal, ca element fundamental al dreptului la un proces echitabil, sub aspectul ignorării totale a argumentelor invocate de partea apărării.

9. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință asupra recursurilor declarate, menționând că acțiunile inculpaților întrunesc elementele infracțiunilor incriminate, fiind dovedită vinovăția acestora, iar recursurile urmează a fi declarate inadmisibile, ca fiind vădit

neîntemeiate și lipsite de temeiuri legale.

10. Judecând recursurile declarate în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Curtea Supremă de Justiție concluzionează că, acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Conform art.3 alin.(1) Cod de procedură penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească. Potrivit art. XI alin.(3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Totodată, din textul legii menționate, rezultă că procedura de judecare a recursurilor depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data în vigoare a acestei legi, urmează să fie efectuată conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01 septembrie 2023.

Conform art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, îl admite, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material. Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv să o caseze total, atunci când se constată admiterea erorilor de drept, de natură să afecteze echitatea desfășurării procesului și care au avut drept consecință adoptarea unei hotărâri contradictorii și nemotivate.

În corespundere cu art.384 alin.(3) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Din conținutul art.414 Cod de procedură penală, rezultă că instanța de apel, judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor.

Potrivit art.417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit art.436 alin.(2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

Conform art.419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: *dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări.*

Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt:

dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate.

Instanța de recurs constată că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel.

Reieșind din conținutul recursurilor declarate, completul de judecată constată că, avocații Fetcu Andrian și Caisin Valentin critică modul de apreciere a probelor, constatarea vinovăției inculpaților în comiterea infracțiunilor incriminate, precum și în partea individualizării pedepsei aplicate acestora, aceste argumente încadrându-se în temeiurile prevăzute la art.427 alin.(1) pct. 6), 8), 10) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, când nu au fost întrunite elementele infracțiunii și când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Analizând textul deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recursuri și temeiurilor de casare nominalizate, completul de judecată constată că, criticele aduse de către titularii cererilor de recurs și-au găsit confirmare în speța dedusă judecării, iar hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu remiterea cauzei penale la o nouă rundă a procedurilor de judecare în ordine de apel, din următoarele considerente.

Pentru a statua asupra acestor concluzii, este necesar de a face o precizare substanțială și anume că, după investirea instanței cu soluționarea în fond a cauzei, părților trebuie să le fie asigurate toate garanțiile unui proces echitabil, prin urmare, dacă apelul constituie o continuare a judecării fondului cauzei, acestea sunt valabile și pentru instanță.

În același context, completul de judecată menționează că, hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

De altfel, conform principiilor care se desprind din jurisprudența CtEDO rezultă că dreptul la un proces echitabil, garantat de art.6 alin.(1) din Convenție, înglobează, *inter alia*, dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră relevante pentru cauza lor, Convenția nevizând garantarea unor drepturi teoretice sau iluzorii, ci a unor drepturi concrete și efective (cauza Artico împotriva Italiei, Hotărârea din 13 mai 1980). Or, acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă aceste observații sunt într-adevăr „ascultate”, adică analizate temeinic de către instanța de judecată. Cu alte cuvinte, art.6 implică, în special, în sarcina instanței, obligația de a proceda la o analiză efectivă a mijloacelor, argumentelor și propunerilor de probe ale părților (cauza Perez împotriva Franței [MC] nr. 47.287/99 și cauza Van de Hurk împotriva Olandei, Hotărârea din 19 aprilie 1994), ceea ce, la caz, nu s-a realizat.

Astfel, pentru corectitudinea judecării cauzei, este necesar de a supune aprecierii toate probele acumulate în dosar, or, în cadrul cercetării judecătorești, se administrează probe pentru elucidarea faptelor și împrejurărilor importante, sub toate aspectele, în scopul percepției directe a probelor de către instanța de judecată pentru formularea opiniei vizavi de vinovăția persoanei trimise în judecată.

Deci, în raport cu afirmațiile apărării la capitolul aprecierii probelor, se atestă că, instanța de apel la emiterea deciziei atacate s-a limitat la redarea argumentelor invocate de acuzare în apelul declarat împotriva sentinței, recunoscându-l vinovat inclusiv pe Bugăiescu Vitalii de comiterea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal.

În acest sens, completul de judecată atestă că, instanța de apel nu a apreciat fiecare probă separat, dar s-a expus în mod general asupra acestora. Astfel, instanța de apel a interpretat greșit declarațiile părții vătămate și ale martorilor, acestea fiind reținute selectiv și nefiind examinate în ansamblu toate probele care în mod evident dovedesc cu certitudine faptul că inculpatul Bugăiescu Vitalii are tangență cu săvârșirea infracțiunii imputate.

Totodată, conform art.325 alin.(1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. În corespundere cu art.385 alin.(1) pct.3) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea. Conform art.113 alin.(1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Reieșind din conținutul deciziei contestate, se atestă că declarațiile părții vătămate Aftinescu Liviu că *...Ahmedulaev, aflându-se în partea stângă, i-a luat telefonul din mână ... Vitalie i-a aplicat o lovitură peste față..., telefonul său a fost luat de către Ahmedulaev..* nu au fost apreciate în raport cu învinuirea înaintată inculpatului Bugăiescu Vitalii pe art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal și calificarea acțiunilor conform elementului prevăzut la lit. **b)** – săvârșit de două persoane.

Inclusiv, pe capătul de învinuire în baza art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal, instanța de apel a redat depozițiile părții vătămate Aftinescu Liviu că *Ahmedulaev se afla în partea stângă, în centru se afla Andrei...*, din care rezultă că comiterea faptei încriminate lui Ahmedulaev Șahban și Bugăiescu Vitalii a avut loc cu participarea lui Roman Andrei. Potrivit rechizitoriului Roman Andrei a fost învinuit doar în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, iar de către instanța de apel nu au fost înlăturate dubiile și neclaritățile referitor la acțiunile inculpatului Bugăiescu Vitalii.

Completul de judecată relevă că, instanța de apel a apreciat unilateral și parțial probelor administrate, fiind acceptate în mod prioritar probele acuzării, nefiind combătute argumentat probele prin care este pusă la îndoială vinovăția inculpatului Bugăiescu Vitalii în comiterea infracțiunii prevăzute art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal, astfel, în consecință, nefiind respectate cerințele art.389 alin.(2) Cod de procedură penală, conform cărora sentința de condamnare se adoptă numai în condițiile în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată, iar potrivit art.8 alin.(3) Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea inculpatului.

Instanța de apel nu a motivat desfășurat și suficient că probele administrate dovedesc indubitabil faptul că acțiunile inculpatului Bugăiescu Vitalii întrunesc elementele infracțiunii imputate, or, în corelație cu principiul prezumției nevinovăției, este ilegal de a pune în sarcina învinuitului obligațiunea de a-și dovedi

nevinovăția și lucrul acesta este imposibil, dat fiind că învinuitul se consideră nevinovat atât timp cât vinovăția sa nu a fost dovedită în conformitate cu legea.

Completul de judecată precizează că, soluționând în fond cauza, instanța de apel este obligată să asigure părților garanțiile unui proces echitabil, prin urmare dacă apelul constituie o continuare a judecării fondului cauzei, acestea sunt valabile și pentru instanța respectivă.

Potrivit recursurilor apărării, instanța de apel s-a focusat doar pe poziția acuzatorului de stat, preluând-o integral și condamnându-l Bugăiescu Vitalii în baza art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal, soluția dată nefiind motivată corespunzător.

În asemenea circumstanțe, decizia instanței de apel, pronunțată în cadrul continuării procesului de judecată, în condițiile art.art.413, 414 Cod de procedură penală, este una incompletă sub aspectul motivării.

În contextul cerințelor art.417 alin.(8) Cod de procedură penală, instanța de apel nu și-a motivat soluția suficient de clar, utilizând formulări generale, fără a fi elucidate toate circumstanțele esențiale ale cauzei și fără a oferi aprecierea concretă a fiecărei probe în parte, conform art.101 alin.(1) Cod de procedură penală.

De altfel, hotărârea instanței de apel, potrivit art.417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date, prevederi legale ce nu au fost respectate în deplină măsură. Menționând prevederile art.100 alin.(4) și 101 alin.(1)-(4) Cod de procedură penală și, invocând doctrina juridică națională, completul de judecată remarcă faptul că verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor strânse, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor. Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal. Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de prezentul cod, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor. Aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depusă de către organele de urmărire, instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se concretizează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Aprecierea probelor după intima convingere trebuie să se bazeze pe prevederile legale, pentru a evita în final concluzii defectuoase, în prezența cărora se conturează erorile de drept.

Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după relevanța, concludența și utilitatea acestora. De menționat că proba trebuie apreciată și după veridicitatea acesteia. Veridicitatea probelor poate fi caracterizată ca o corespundere a datei de fapt examinată de către instanță cu realitatea pe care o probează. Toate probele în ansamblul lor sunt apreciate din punct de vedere al coroborării.

În același timp, în corespundere cu art.395 alin.(1) pct. 3) și alin.(3) Cod de procedură penală, în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate categoria și mărimea pedepsei aplicate inculpatului pentru fiecare infracțiune constatată ca dovedită, pedeapsa definitivă pe care urmează să o execute. În toate cazurile, pedeapsa trebuie să fie precizată în dispozitivul hotărârii astfel încât la executarea sentinței să nu apară nici un fel de îndoieli cu privire la categoria și mărimea pedepsei stabilite de instanța de judecată.

În dispozitivul deciziei, instanța de apel a dispus „*Ahmedulaev Șahban a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal la 5 ani închisoare, fără amendă. În temeiul art.84 alin.(1) Cod penal, ..., i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de la 5 ani 6 luni închisoare.*”, circumstanțe ce denotă o neclaritate referitor la pedepsele care se cumulează, în partea dispozitivă fiind indicată doar pedeapsa pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. b), e) Cod penal.

La fel, în partea aplicării prevederilor art.84 alin.(1) Cod penal în privința lui Ahmedulaev Șahban, dispozitivul deciziei contrazice motivarea. Or, în partea motivată a deciziei, pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute la art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, i-a fost aplicată pedeapsa cu închisoare pe un termen de 2 ani, iar în dispozitivul deciziei, instanța de apel nu a indicat faptul că Ahmedulaev Șahban se recunoaște vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal și pedeapsa pentru această infracțiune.

Pe lângă acesta, potrivit deciziei, inculpatul Ahmedulaev Șahban a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, la 2 ani închisoare, decizia instanței de apel fiind pronunțată după intrarea în vigoare a Legii nr.243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Potrivit art.2 din Legea nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de lege.

La caz, a fost stabilit infracțiunea prevăzută de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, se atribuie la categoria infracțiunilor grave, iar inculpatul Ahmedulaev Șahban nu cade sub restricțiile prevăzute de art.6 din Legea nr.243 din 24.12.2021.

Completul de judecată atestă că, în pofida faptului că a fost corect constatată vinovăția inculpatului, instanța de apel a omis să verifice aplicabilitatea Legii nr.243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în privința inculpatului Ahmedulaev Șahban și, în acest sens, decizia pronunțată contravine normelor penale și celor de procedură penală, precum și practicii judiciare constante

Totodată, instanța de recurs menționează că, motivarea hotărârii judecătorești trebuie realizată într-o manieră clară și coerentă, întrucât, pe de o parte, este indispensabil necesară pentru controlul exercitat de jurisdicția ierarhic superioară, iar pe de altă parte, constituie, pentru părțile litigante, o garanție împotriva arbitrariului, furnizându-le dovada că cererile și mijloacele lor de apărare au fost riguros analizate.

Motivarea hotărârii reprezintă un element de transparență a justiției inerent oricărui act jurisdicțional, iar hotărârea judecătorească este rezultatul unui proces logic de analiză științifică a pretențiilor deduse judecătii, dispozițiilor legale incidente și probelor administrate în cauză în scopul aflării adevărului, urmare a unui raționament logic-juridic care se reflectă în motivarea acesteia.

Conform jurisprudenței CtEDO, expuse în cazurile aplicării art.6 al Convenției, o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal, oferă posibilitatea ca această hotărâre să poată fi verificată în cadrul căilor de atac și

posibilitatea persoanelor interesate de a pregăti o cerere de apel sau recurs (Suominen c. Finlandei (2003) § 37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) § 85).

În afară de aceasta, motivarea hotărârilor este un instrument important în asigurarea transparenței justiției și existența unui control social asupra acesteia (Hirvisaari c. Finlandei, (2001) § 30).

Din circumstanțele expuse, completul de judecată conchide că, instanța de apel deficitar și-a motivat soluția, încălcând prevederile art.art.414, 417-418 Cod de procedură penală, fiind adoptată o hotărâre care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii și acesta este expus neclar, prin ce s-au comis erorile de drept prevăzute de art.427 alin.(1) pct. 6), Cod de procedură penală, ceea ce duce la casarea deciziei menționate, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală, precum și să cerceteze minuțios aspectele învinuirii înaintate, argumentând clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele expuse în prezenta decizie.

11. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Admite recursurile declarate de către de avocații Fetcu Andrian și Caisîn Valentin, în numele inculpaților, casează integral decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2022, în privința lui *Ahmedulaev Șahban xxxxxxx* și *Bugăiescu Vitalii xxxxxx*, și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Daguța Sergiu

Roic-Botezatu Lilia